

1.4 Schakelingen (Serie- en parallelschakelingen)

- Op het internet via <http://www.youtube.com> - intikken 'elektriciteit - serie en parallel' wordt de theorie over serie - en parallelschakelingen in een elektrisch circuit wordt uitgelegd.
- Op het internet via <http://www.youtube.com> - intikken 'elektriciteit video les 4-1 "weerstand serie en parallel" stroom en spanning 1 & 2 van 5' wordt de theorie over serie - en parallelschakelingen in een elektrisch circuit wordt uitgelegd.

1.4.1 Serieschakeling

In een serieschakeling zijn de componenten zo geschakeld dat de stroom achtereenvolgens door alle componenten gaat. In iedere component geeft de stroom een deel van de energie af.

Stroomsterkte

Doordat de stroom maar één weg kan volgen is in een serieschakeling de stroomsterkte overal even groot. De hoofdstroom (I_H) is gelijk aan de stroom door iedere component (I_1 , I_2 en I_3):

$$I_H = I_1 = I_2 = I_3$$

De grootte van de stroomsterkte wordt bepaald door de totale weerstand van de schakeling.

Spanning

Door de spanningsbron wordt energie aan de stroom meegegeven. Deze energie wordt over de verschillende componenten verdeeld. Alle spanningen over de componenten (U_1 , U_2 en U_3) bij elkaar opgeteld zijn gelijk aan de spanning die de bron levert, de bronspanning (U_B):

$$U_B = U_1 + U_2 + U_3$$

De spanning over een component hangt af van de weerstand en is te berekenen met de formule van Ohm, $U = I \times R$. Alleen als de componenten gelijk aan elkaar zijn wordt de spanning gelijkmatig verdeeld. In alle andere gevallen staat over de componenten met de grootste weerstand, de grootste spanning.

1.4.2 Parallelschakeling

In een parallelschakeling zijn de componenten zo geschakeld dat de stroom verdeeld wordt over de verschillende componenten. In iedere component geeft de stroom al haar energie af.

Stroomsterkte

Doordat de stroom verdeeld wordt over de verschillende parallelle takken zijn de stroomsterktes door de componenten (I_1 , I_2 en I_3), bij elkaar opgeteld gelijk aan de hoofdstroom (I_H):

$$I_H = I_1 + I_2 + I_3$$

De stroomsterkte door een component wordt bepaald door de spanning en de weerstand. Iedere component die aan de parallelschakeling wordt toegevoegd zorgt er voor dat de hoofdstroom groter wordt. Alleen als de componenten gelijk aan elkaar zijn wordt de stroom gelijkmatig verdeeld. In alle andere gevallen gaat door de componenten met de grootste weerstand, de kleinste stroomsterkte.

Spanning

Iedere component is eigenlijk direct op de spanningsbron aangesloten. Daarom is de spanning over iedere component (U_1 , U_2 en U_3) gelijk aan de bronspanning (U_B):

$$U_B = U_1 = U_2 = U_3$$

Op de internetsite wordt uitleg gegeven over elektriciteit o.a. serie - en parallelschakeling, voorzien met relevante vragen en opgaven.

[http://www.roelhendriks.eu/Natuurkunde/w3C%20elektriciteit%20\(deel%202\)/elektriciteit%20deel2%20theorie.pdf](http://www.roelhendriks.eu/Natuurkunde/w3C%20elektriciteit%20(deel%202)/elektriciteit%20deel2%20theorie.pdf)

1. Geef een voorbeeld van een serieschakeling. Teken deze schakeling.
  - a. Wat is het nadeel van deze schakeling.
2. Geef een voorbeeld van een parallelschakeling. Teken deze schakeling.
  - a. Wat zijn 3 voordelen van deze schakeling.
3. Geef een voorbeeld van een hotelschakeling. Teken deze schakeling.
  - a. Wat is hét voordeel van deze schakeling.

1.5 Materialenleer

Op deze internetsite staat relevante begrijpbare informatie (25 bladzijden) voor de basiskennis van eigenschappen van verscheidene materialen.

<http://www.natuurkunde.nl/servlet/supportBinaryFiles?referencelId=33&supportId=809439>

Op deze internetsite staat relevante begrijpbare informatie (68 bladzijden) voor de verwerking van ijzererts tot staal met vragen, opgaven en een zelftoets.

http://www.alfabeter.com/bestanden/Algemeen/Jaar_1/reader_mat_p1ljr_1%5B1%5D.pdf

Materialenleer 2

De internetsite via 'havo5 scheikunde fabricage kunststoffen' is in het boek NOVA scheikunde 5HAVO (blz. 80 t/m 130) relevante actuele informatie te lezen over de fabricage, de gevarieerde kunststoffen en de recycling. Hoofdstuk 9: Polymeren kan je lezen, maken en uitvoeren.

